

Napredna miselnost je zmagala

Precej časa se je govorilo o komasaciji KDZ Stročja vas in VDZ Presika. Vendar ni šlo brez začetnih težav. Posamezni premožnejši kmetje-zadružniki v Stročji vasi so se upirali z vseno, stiri. Govorili so, zakaj jim bo združitev; oni hočejo iz zadruge. Poleg tega so se pojavljale še druge trenutne težave. Temu so nasledeli posamezni zadružniki iz Presike; nekateri godrnjajo so agitirali proti združitvi. Predvsem nekateri žene so bile glasne. Vendar jih je bila le majhna skupina in niso uspeli. Zmagala je napredna miselnost. Večina zadružnikov je razumela pomen združitve. Posamezniki, ki so v začetku bili proti komasaciji, niso mogli zadružnikom dokazati, zakaj bi po njihovem bilo bolje, če bi vsaka zadruška ostala za seboj. Tega niso mogli, ker takih stvarnih dokazov ni. Zato so poslušali z nepreprečljivimi parolami: zadružnikom vinogradniške zadruge so govorili, da jim bodo zadružniki kmečke zadruge odpeljali vino, onim pa spet, da bodo bivši viničarji živeli na njihov račun. Kako bi to bilo v resnici, si pa sami niso bili na jasnem. Gotovo pa je, da se kmetje zadružniki — bivši bogati kmetje bojijo, da jim bo združitev spekulacija ne bo tako uspevala.

Kljub nasprotnikom sta končno obe skupščini kmečke in vinogradniške zadruge sprejeli sklep o komasaciji. Potem sta se sešla oba upravna odbora in si izmed sebe izvolila novi upravni odbor za združeno zadruge. Za predsednika so izvolili tov. Lebarja, dosedanjega predsednika KLO Stročja vas, za predsednika nadzornega odbora pa Franca Soviča, ki je že lani svojo dolžnost v VDZ Presika dobro izpolnjeval. Obenem so sklenili, da se bo nova združena zadruška imenovala po narodnem heroju iz Ljutomerškega okraja Janezu Kaučiču. Ta časten naslov si zadruška zasluži, saj sta že doslej obe zadruge dobro gospodarili. Tudi gospodar-

ski račun so uvedli že v obeh zadrukah. Gospodarski račun bo treba le dopolniti, potem pa ga izvajati.

Novi upravni odbor je že tudi sklenil, da bodo čim prej pričeli z gradnjo nove, velike remize za shrambo strojev ter določil prostor pri novem govejem hlevu. Tudi zadružni dom bodo letos popolnoma uredili. Prav tako bodo povečali trsnico, matičnjak itd., da se bo zadruška lahko sama preskrbovala s potrebnim trsnim materialom. Pomisliti pa bi bilo treba na lastno drevesnico, saj je večino starega sadnega drevja uničil kapar.

Tudi arondacija dobro napreduje. V kratkem bodo uredili z 12 privatnimi posestniki, ki imajo svoje parcele med zadružniki. Pozneje pa še ostalo, da bo zadruška imela svoje gospodarstvo zakoristno. Tako bo združena zadruška v letošnjem letu imela večje uspehe, kakor jih je imela lani in tudi dohodki zadružnikov bodo večji.

M. I.

Za stare vaške vladarje ni mesta v ljudski oblasti

Nekaj misli z okrajne skupščine v Ljutomeru

V soboto 15. marca t. l. je bilo v Ljutomeru zadnje zasedanje okrajne skupščine. Prisotni so bili tudi republiški in zvezni poslanci.

Predsednik okrajnega ljudskega odbora tov. Verdev je uvodoma govoril o delu premagane reakcije, ki se prizadeva, da bi se pod firmo socialističnih ustanov znova uveljavila v javnem življenju in tako oslabil boj naprednih sil za socialistično preobrazbo našega podeželja. Ko se je dotaknil vzgojnega vprašanja v naših šolah, je med drugim dejal:

Nekateri učitelji smatrajo svoj poklic za obrt in mislijo, da je mogoče žive ljudi primerjati s kolesi, ki jih izdeluje kolar. Naša dolžnost je, da protestiramo proti totemu poučevanju otrok in mladine v šolah. Učitelji so dolžni skrbeti, da bodo njihovi učenci pridobili stvarno znanje, uveljavljajo naj resnično znanost in širijo socialistične ideje. Ni dovolj, če n. pr. otroku govorimo, koliko prebivalcev ima določena država, katere reke teko po njenem ozemlju itd., temveč je potrebno, da mu pojasnimo, kaj se v tej državi danes dogaja. Otroci naj bo poučeni o stvarnem dogajanju v svetu in posameznih državah. Izkoreniniti je treba mistiko in druge nazadnjaške nazore iz šolskega pouka. Vzgoja mladine naj temelji na znanstvenih izsledkih in pridobitvah sodobne družbe. V poslednjem času se pri nekaterih učiteljih pojavljajo težnje, da bi v šoli zamenjali duhovnika. Ti šolniki bodo moral zapustiti svoj poklic zaradi tega, ker zavestno izigravajo zahteve sodobne družbe. Resolucijo IV. plenuma CK KPJ so posamezni učitelji enostransko tolmačili. Brigali so se predvsem za uresničitev materialnih privilegijev, pozabili pa na izboljšanje vsebine vzgojnega dela v šolah in svojih okolič. Nekateri učitelji se zapirajo med šolske stene in jih ni na spregled, kadar je treba pomagati izvenšolskim ustanovam, množičnim organizacijam in društvom. Priznati je treba, da se mnogi napredni učitelji udeležujejo v javnem življenju ter žanjejo uspehe v izvenšolskem delu. Prav njihovo zadržanje nam daje moralno pravico, da jih stavišmo za zgled onim šolnikom, ki se celovito zapirajo v svoj poklic.

V lovskih družinah vedro nasprotniki

Lov je po svojem značaju družbeni privilegij za delovne ljudi — v našem primeru — za zaslužne državljanke. V lovskih organizacijah Ljutomerškega okraja pa najdemo ljudi, ki odkrito rovarijo proti današnji družbeni ureditvi. To so razni spekulant in nasprotniki zadrugi, ki se zoperstavljajo sprejemanju mladih ljudi v lovske družine, ki preračunano zvišujejo lovske takse. Ta pojav v lovskih družinah je v svojem bistvu odpor nosilec propadlega družbenega razreda proti naprednim ljudem, ki zahteva, da izboljšamo kontrolo nad izdajanjem orožnih listov. Lov naj bo dostopen tudi socialno šibkim ljudem. Zato je priporočljivo, da pristojni lovski organi odredijo takse po davčni osnovi posameznega lovca.

Tudi v Ljutomerški vinarški zadrugi so sedeli vaški mogotci, nasprotniki socialnih reform. Ugotoviti moramo, da se je v njej obdržal vpliv poraženega kapitalista, ki je v stari Jugoslaviji izkoriščal zadrugo ustanovo za svoje bogatenje in izkoriščanje siromašnih ljudi. Po osvoboditvi se stvar ni bistveno spremenila. Na vinskem trgu je v povojnem času prevladovala konkultura, ki je povzročila visoko ceno vinskemu pridelku, ceno, ki je bila do 200 odst. višja od proizvodne cene. Vinarška zadruška je bila v tem položaju ustanova, ki je v imenu vinogradnikov (večinoma privatnikov) uspešno prodajala vino raznim ustanovam v državi ter ga izvažala tudi v inozemstvo; bila je ščit, pod katerim so se skrivali večinoma privatni mogotci in pod zadrugo firmo izkoriščali ugoden položaj na vinskem trgu. Če bi zadruška

plačala pridelek vinogradniku po diktiranih cenah (bolje: ekvivalenten), takozvana doplačila, ki so bila rezultat ugodnega plasmana vina na trgu, pa uporabila za obnovo vinogradov, bi tudi danes lahko opravičila svoj obstoj. V tem primeru ne bi bila zgolj ustanova za šolanje vina, marveč tudi gospodarski organ, ki bi skrbel za obči napredek vinogradništva. Člani zadruške, ki so dobili ves izkupilek za vino na roko, so si z njim izboljšali življenjske razmere, niso pa skrbeli za obnovo goric. Ni več skrivnost, da so privatniki ki govorili: »Jutri bom itak v zadrugi, zato se mi ne izplača obnavljati trsnih nasadov!« Tudi kmečke delovne zadruge so izkupilek za vinski pridelek uporabljale za izboljšanje življenja zadružnikov. V nekaterih vinogradniških delovnih zadrukah so pridržali velike količine vinskega pridelka za lastno potrošnjo (VOZ Presika povprečno 5 vagonov na leto), poleg deputatov pa prodajale zadrugnikom to vino po nizkih cenah, kar je povzročilo, da so posamezni zadružniki začeli pijančevati in zamenjati delo v vinogradih.

Ker se bosta soboščili in lendavski okraj združila v en okrajni ljudski odbor, se bodo enako formirala tudi okrajna vodstva množičnih organizacij. Zato je 13. marca bila v M. Soboti okrajna konferenca Ljudske mladine Slovenije, na katero so prišli delegati iz vsega Prekmurja, iz vseh vaških, delavskih šolskih in drugih aktivov. Konferenca je bila živahna; razpravljali so o delu mladinskih aktivov v lanskem letu in ugotavljali tudi napake, da bi na podlagi izkušenj lahko v bodoče izboljšali delo. Obravnavali so toliko stvari, da jih ni mogoče zajeti vseh v enem poročilu, zato jih bomo bolj podrobno objavili v naslednjih številkah.

Kako važna je bila ta konferenca in kakšno skrb posvečajo mladini, nam potrjuje navzočnost zastopnikov okrajnih odborov množičnih organizacij, se-

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Jože Petek —
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Trg zmage 5 —
Poštni predal 52 — Čekovni račun: Narodna banka M. Sobota
641-90332-2 — Naročnina: celoletna 300 din, polletna 150 din,
četrtletna 75 din, mesečna 25 din — Tiska Mariborska tiskarna
Izhaja vsak četrtek

kolikor nujno zahteva vodenje pisarniških stvari, bodo teže prišli do njih. Gotovo pa so prekmurski mladinci toliko samostojni, da bodo znali s pomočjo ostalih množičnih organizacij, predvsem Fronte, sami uravnati svoje delo. Teže bo tam, kjer mladinski aktivisti še ne ostajajo ali so nedelavni. S pomočjo frontnega odbora pa bodo lahko tudi tam živeli ali se ustanovili. Ta pomoč je tudi nujno potrebna, kajti v mnogih vaseh se najdejo dela voljni mladinci, ki pa se ga ne znajo prav lotiti ali se le bojijo, da ne bodo znali. Odrasli ljudje, člani frontnega odbora, pa imajo več izkušenj, s katerimi bodo mladinski organizaciji lahko pomagali na noge in ji tudi pri delu mnogo koristili.

V soboškem okraju so prodali 211 posestev malih kmetov

Pretekli teden v sredo zvečer je radio Moskva ponovil svojo vsakdanjo pesem, ki ima svoj redni rečnik, a sestoji se v tem: fašistična Jugoslavija, Titovi fašisti, Titova klika, imperialistični hlapci, krvoloki, sluge Amerike, ljudstvo, ki ljubi SSSR in njen red itd. Toda sedaj pride nekaj važnega. Za dokaz, da imajo pravico rabiti te izraze, so dobro »poučeni« ljudje iz Moskve navedli v podkrepitvi teh besed tudi dejstva. S temi dejstvi so hoteli pritegniti na svojo stran ljudstvo toda...

Dobesedno je rekel radio Moskva tole: »V Murskosoboškem okraju so nedavno na javni dražbi prodali 211 posestev malih kmetov, katere posestva so kupili bogati prekmurski kulaki. Tako dela Titova klika, ki je izdala stvar proletariatu in je veren hlapec ameriških imperialistov, da prodaja posestva malih kmetov kulakom.«

Ali je tukaj potreben komentar našim ljudem? Mislim, da zadnji kmet iz najbolj zakonite vasi v soboškem okraju mora počiti od smeha, ko poslušate »resnične« in »preverjene« vesti radio Moskve.

Eno milijardo dinarjev za prizadete kraje na Tolminskem

Prispevki za prebivalstvo, ki jim je sneg povzročil toliko škodo, so že dosegli blizu 100 milijonov dinarjev. To so prispevali posamezniki kot člani množičnih organizacij, vodstva množičnih organizacij in društev iz svojega sklada, pa tudi delovni kolektiv kot celota. Prispevali so vsi jugoslovanski narodi. Ker pa je škoda, ki jo je povzročil sneg, tako velika, da je ta prispevek, ki niti zdaleč ne more kriti, je Zvezna vlada FLRJ določila kot prispevek prizadetim krajem eno milijardo dinarjev. Kajti naša ljudska oblast, katere del je tudi vlada, skrbi enako za vse državljane brez ozira, katere narodnosti so.

Italijanski prenapeteži in Trst

Kljub mnogim izjavam naše vlade, da je pripravljena na lep in pameten način rešiti tržaško vprašanje, poskušajo italijanski iredentisti to reševati po svoje. Pretekli teden so s svojimi izgedi poskušali dokazati, da si tržaško prebivalstvo želi, naj bi Trst pripadel Italiji. Vendar tega niso mogli dokazati niti s 13-urno splošno stavko, ki jo je napovedala Delavska zbornica, niti s polurno solidarnostno stavko, ki jo je napovedalo kominformovsko vodstvo svojim Enotnim sindikatom. Kljub iredentističnim demonstracijam in grožnjam je na delo prišlo okrog 80 odst. delavcev. To je dokaz, da v tej akciji iredentisti in kominformisti nimajo za seboj ljudi.

Nemčija spet v ospredju

To pot po zaslugi Sovjetske zveze, ki se je zbal, da bi zapadne države dovolile ponovno oborožitev Nemčije, o čem se že precej časa razpravljalo in so prišli celo tako daleč, da so se zmenili, koliko bi Nemčija prispevala za lastno oborožitev. Tega se je zbal SZ, zato je hotela oborožitev Zapadne Nemčije preprečiti ali vsaj zavleči in je ZDA, Veliki Britaniji in Franciji poslala posebno noto. Vlade teh držav pa ugibajo, kakšen politični maneuver namerava SZ spet izveči iz tega, in previdno sestavljajo odgovor. Vsekakor pa je vprašanje Nemčije zelo zamotano, ker jo posamezne države hočejo uporabiti v lastne koristi, zato ga ni lahko rešiti.

Nadaljevanje na 2. strani

Tovarna za predelavo mleka v prah

V času od 9. do 11. tega meseca se je v Soboti mudila misija UNICEF in FAO, ki je z zastopniki zvezne in republiške vlade in OLO obiskala nekatera kmetijska gospodarstva državnega, zadružnega in privatnega sektorja. Misija, katero so se stavliali g. Cooper kot zastopnik UNICEF, g. Jokes kot zastopnik FAO in g. Wienck kot zastopnik stalne delegacije UNICEF v naši državi, se je ustavila najprej v soboškem okraju, nato pa je obiskala še razne kraje v državi, ki imajo pogoje, da se tam razvije mlekarstvo. Misija se je predvsem zanimala za pogoje naše živinoreje z ozirom na mlečnost v našem in sosednjih okrajih. V tem kraju bi se naj v bodoče zbiralo mleko, ki bi se predelovalo v sodobnem mlekarstvu industrijskem obratu v razne mlečne izdelke, predvsem pa v mlečni prah. V to svrhu si je misija ogledala tudi novo poslopje Mlekoprometa v Soboti, ki je v surovem stanju dograjen, a je zaradi informbirojevske politike Madžarske ostalo brez opreme.

Misija je ob odhodu iz okraja sprejel tudi predsednik izvršilnega odbora OLO. V razgovoru je tov. Benko informiral misijo o pomoči UNICEF, ki jo uživa prebivalstvo našega okraja in ki se posebno izkazuje pri zdravstvu fluorografiranju, besežiranju, mlečnih kuhinjah itd. in se za to pomoč tudi zahvalil. Gostje so ob tej priliki izjavili

da ima naš okraj dobre pogoje za nadaljnji razvoj živinoreje in mlekarstva ter se pristočno zahvalili za gostoljubnost in pozornost, ki so jo pri nas uživali.

UNICEF je del Organizacije združenih narodov, ki ga pri nas poznamo bolj pod imenom Mednarodnega fonda za pomoč deci. Organizacija skrbi predvsem za materialno in zdravstveno pomoč deci v onih državah, katere so bile v vojni najbolj prizadete in katere so gospodarsko zaostale. Tudi naša država dobiva pomoč iz tega fonda. Iz tega fonda so bile opremljene že mnoge bolnice, klinike, mlekarne in drugo. V našem okraju je v okviru te pomoči delovalo deset mlečnih kuhinj, bilo je cepljeno s cepivom BCG nad 90 odst. otrok, v akciji, ki je ravno v teku, pa bo cepljenih 24.000 oseb. Lansko leto je bilo tudi fluorografiranih 86 odst. prebivalstva ali 34.000 oseb od 15. leta starosti naprej. OZN je našim ljudem tudi dobro znana, saj dnevno zasledujejo njene napore za ohranitev miru in njene prispevke za gospodarski in kulturni dvig na vsem svetu. V tej organizaciji je vključenih 60 držav, nekatere pa še čakajo na sprejem. Naša država zelo aktivno sodeluje v tej mednarodni organizaciji in si je ravno s prizadevanjem in s predlogi za ohranitev miru preko nje pridobila velike simpatije po vsem svetu.

Pe.

Delavec ali zadružnik Za stare vaške vladarje ni mesta v ljudski oblasti

Preteklo nedeljo v predpoldanskih urah se je v Dolnji Lendavi vršila mestna partijska konferenca, na kateri so živahno razpravljali o uspehih, delu in pomanjkljivosti osnovnih partijskih organizacij v mestu. Udeležba je bila številna. Razen članov OK KPS Ledave je kot gost bil navzoč tudi sekretar OK KPS Murska Sobota tov. Bela Brglez.

Uvodni referat o organizacijskem delu partijskih organizacij je podal sekretar Mestnega komiteja tov. Alojz Zalič. Iz njegovega poročila je razvidno, da je bilo delo partije uspešno posebno v onih primerih, kjer so se partijske organizacije v dovoljni meri poglabljale v gospodarske in politične probleme v svojih podjetjih. Člani Partije so sodelovali pri vseh političnih akcijah, posebno ob času volitev v vaše in občinske odbore OF, katere so ravno po dobrih in pravočasnih pripravah bile dobro izvedene. Na pobudo o. p. o. so v podjetjih in ustanovah delavski kolektivi preštudirali družbeni plan ter poostriili borbo za rentabilnost. Zatem je nakazal naloge, ki čakajo MK KPS po reorganizaciji okrajev. S tem bo namreč Lendavi priključeni več okoljskih vasi. Tako bo med drugimi nova Mestna občina zajemala še Petišovce, Pince-kolonijo, Centibo, Trimilne, Dolnji Lakoš itd. S tem bo priključena mestni komunalni dejavnosti Opekarna v Dolgi vasi in pa Okrajna dežnikarna.

Po referatu je bila živahna in daljša diskusija, v kateri so številni člani iznesli svoje mnenje, pa tudi predloge za bodoče delo. Tov. Novak je omenil delo in uspehe Ljudske univerze. Pojedine partijske organizacije, so sodelovale s svojimi predavatelji. Posebno pohvalo zasluži kolektiv Proizvodnje nafte, ki je kljub veliki zaposlenosti dal za predavanja svoje inženirje. Ker je bil cikel predavanj posrečeno izbran, so predavanja dobro uspešna ter bila množično obiskana. Posebno zanimanje je bilo za predavanja »O razvoju živih bitij« in za podobne teme, kar dokazuje, da si podeželski ljudje žele resnice. V tem pogledu bi bilo priporočljivo, da bi s predavanji nadaljevali ne glede na letne čase, če to ljudje na terenu želijo.

Tov. Gjofci je razglabljal probleme lokalnega tiska. Tisk je namreč močno orodje proti vsem reakcionarnim elementom, ki poizkušajo povzročiti zmedo med našim prebivalstvom. V tem pogledu pa je tisk večkrat premalo elastičen ter prinaša dnevne novice in podobne članke z veliko zamudo. Tu bo potrebno široko sodelovanje ne samo članov Partije, ki so dolžni dopisovati, temveč tudi ostalih množičnih organizacij. Le tako bo mogoče pravočasno razkriti vse škodljive pojave v gospodarskem in političnem življenju na terenu.

Okrajni šolski nadzornik tov. Fram je nakazal težaven položaj vzgoje učencev v gospodarstvu. Opaziti je, da učenci, ki so madžarske narodnosti, ne dojemajo snovi dovolj hitro; to pa zato, ker jim dela preglavice jezik. Zato bi bilo zaželeno, da bi se pripravilo čim več predavateljev v madžarsčini. Drugo neresnico in graje vredno je vprašanje nepravilnega odnosa poedinih obrtnih mojstrov, ki še vedno izkoriščajo svoje vajence. To večno nalaganje dela potem hromi v mladini voljo do učenja tako, da se poedini neredno udeležujejo pouka. Prav bo, da se takim mojstrom stopi z vso ostrino na prste ter se jih poduči, kakšna je njihova dolžnost do vzgoje mladega obrtniškega kadra.

Tov. Korošec, član Sveta za kmetijstvo, je govoril o razvoju zadružništva v okraju. Pri tem je nakazal stanje v poedinih kmečkih delovnih združenjih ter ozgosal poedine razdirače. Ti mislijo, da je letos prišel čas, ko lahko po mili volji razbijajo to, kar se je težavo in žulji v treh letih postavilo. V Petišovcih n. pr. nekateri zadružniki enostavno zapuščajo delo v zadruzi ter se zaposlujejo kot delavci pri Proizvodnji nafte. Najslabše pa je to, da še naprej stanujejo v svojih hišah posedujoč čistišnice pri čemer samo ustvarjajo nezadovoljstvo med ostalimi članstvom. V bodoče bi bilo priporočljivo, da bi partijske organizacije pri Proizvodnji nafte temeljito razglabljale, kdo se naj sprejme na delo in kdo ima nepošteno namene pri tem.

Med letom so se vidno okrepile Splošne kmetijske zadruge, ki so ob občnih zbiorih z nekaj izjemami pokazale aktivno stanje. Hiba dela pa je bila v tem, da so tudi v preteklem letu več ali manj pošlovale z odkupi in trgovino, dočim se ostala gospodarska dejavnost ni kdo ve kako razvila. Dokaj kritično je stanje živinoreje. Manj v pogledu krme kot pa v nizki proizvodnji; to pa zato, ker kmetje rede še vedno mnogo živine vseh mogočih pasem. Naloga živinorejskih odborov pri KZ bo, da letos temeljito nadaljujejo s selekcijo, uvedejo ročnoviške knjige in molžno kontrolo. Predvsem pa je treba skrbeti za dober in priznan plemenski naraščaj, ki je temelj dobri živinoreji.

Tov. Lugačič je razglabljal o mladinskih vzgoji in mladini sploh. Zadnje čase se namreč opaža, da predvsem na vaseh kler snubi mladino v svoje namene; vendar se mu to lahko posreči le tam, kjer o. p. o. in množične organizacije niso dovolj budne. V tem pogledu opravljaj pomembno vlogo DID v Lendavi, ki se zadnja leta razvseljivo razvija. V njem se vzgajajo otroci raznih narodnosti. Kljub temu pa zna

uprava vzgledno poslovati ter vzgajati najmlajše. Pomanjkljivost pa je, da pionirska organizacija v mestu nima lastnih prostorov, kjer bi se pionirji lahko udeleževali v igrarh itd.

Mnogo so razpravljali o olepšanju mestnih ulic in mesta na splošno ter sklenili, da se takoj začne z delom pri popravilu stare kanalizacije, regulacije hudournikov in z napeljavami vodovoda v mesto. Sanitarna inspekcija je namreč ugotovila, da je voda v nekaterih vodnjakih silno slaba in zdravju škodljiva, kar pa se bo z vodovodom popravilo.

Nekateri delegati so tudi iznesli primere nebudnosti partijskih organizacij

na terenu. Tako je bilo zadnje čase opaziti nekaj primerov, ko poedina podjetja in organizacije nastavlajo na vodilna mesta ljudi, ki ne spadajo tja. Primer daje upravni odbor Kmetijske zadruge v Gaberju, ki je na lastno pest nastavljal v zadružno trgovino Ludvika Horvata, ki je prišel zaradi večjih poverb še pred kratkim iz zapora. Kako bo človek takih moralnih zmognosti vodil zadruge v Gaberju? Takih in podobnih slučajev je bilo opaziti še nekaj — vse pa so člani partije na konferenci ostro obsodili. V bodoče bo Partija posvetila vso budnost, da pridejo na vodilna mesta le predani in posteni ljudje.

Povečali bodo število članov

Nedavno je bil plenum Okrajnega odbora RK Radgona, katerega se je udeležilo 21 članov. Iz predsedniškega poročila je bilo posneti, da organizacijsko delo Rdečega križa v okraju ni bilo v dovoljni meri v skladu s pravili organizacije in se je prečesto zanemarljavo zdravstveno-prosvetno delo v osnovnih organizacijah po vaseh. Članarina je bila zelo neredno pobirana. Tako so še danes krajevne enote kot Ledinek, Mele — Šratovci, Sp. Šavrnica, Jančev vrh, Župetinci — Andrenci, Okoslavci, Črešnjenci in Police, kjer vso minulo leto niso pobirali članarine. Ti odbori niso niti dvignili od Glavnega RK v Ljubljani dodeljeno jim pomoč v obleki, namenjeno prebivalstvu.

Redno plačujočih in delavnih članov RK je v okraju 2100, kar je zelo malo z ozirom na okrog 15.000 volivcev celotnega okraja. Množične organizacije: OF, AFŽ, LMS, gasilske organizacije itd. so delo Rdečega križa zanemarljale, da bi bila njihova dolžnost to podpirati.

V okraju je nekaj nad 100 tečajnikov prve pomoči, ki so opravili internatske tečaje in tečaje prve pomoči v območju okraja, a zdravstveni službi skoraj ničesar ne koristijo, ker jih nihče ne pritegne v delo. Mnoge postaje prve pomoči sploh ne delajo, da bi bili za te dani vsi pogoji zlasti v okviru organizacije PLZ, s katero ima Rdeči križ premočno povezave.

Precej aktivne so le osnovne organizacije RK v Velki, Tratah in Drvanji, kjer so se novoizvoljeni odborniki za delo resno zavzeli in uspeh ni izostal. V teh vaseh redno pobirajo članarino ter skrbijo, da prihaja humanitarna vloga RK do izraza in razvijajo zdravstveno dejavnost.

Vsak špekulant se enkrat odkrije

KDZ Spodnja Šavrnica je bila ustanovljena 1. maja 1950. Takrat je zadružna prevzela tudi ekonomijo KZ Spodnja Šavrnica, v katero je že 10. junija 1949 vložil Lovro Jagerič kot »napredni« član upravnega odbora zadruge svojih 28 ha posestva slabše kvalitete. Del dobre zemlje z vinogradom pa je obdržal zase, ker je pri tem imel »posebne« cilje.

Zakupna pogodba, ki jo je napravil Jagerič z bivšo ekonomijo, je bila protizakonita, ker cenitve niso opravili zapriseženi cenilci in je tudi sestavljena tako, da gre v korist njemu kot zakupodajcu, zadruzi pa v škodo. Tako se je tudi dejansko zgodilo pri takratni ekonomiji, ki je predstavljala prej vse drugo kot zarodek naprednega socialističnega gospodarstva. To pa je ugačalo Jageriču, ki kljub pogodbi ni pustil, da bi ekonomija uporabljala njegovo živino in stroje.

Ko je ekonomijo prevzela KDZ, se je sovražno delovanje Jageriča in njegove žene še poostriilo. Vrhunec pa je doseglo, ko je začel zadruge strahovati z advokatom in zahteval nazaj vse vloženi živi in mrtvi inventar in to v stanju, v kakršnem ga je on vložil v

zakup. Ves čas od ustanovitve KDZ Spodnja Šavrnica (pa tudi prej) je Jagerič s svojim delom poskušal razdiralno vplivati na obstoj zadruge — tako n. pr. odvrčanje zadružnikov od dela na zadružnih poljih, češ, saj lani niste nič zaslužili, letos boste še manj; dva zadružnika je celo pregovoril, da sta zapustila delo v zadruzi in odšla k njemu za viničarja in delavca; ovrtil je uporabo njegove v zakup dane živine in strojev; s pretinami zadružnikom je onemogočil sežnjo lesa; grozil z obračunavanjem ob nekem prevratu, zadružnike je zmerjal z raubarji in podobno. Poleg takih in slinih groženj je zadruzi škodoval tudi materialno, saj si je prilastil gnoj od zadružne živine, ravno tako krmo, s svojimi štirimi konji in dvema kravama je popasal zadružno deteljo in njivo prosa. Prilastil si je tudi 1000 kg zadružnega cementa. Na vesti pa ima še več stvari.

Iz navedenega se vidi, kakšen strupen sovražnik socialistične graditve na vasi je Jagerič in s kakšno špekulacijo se je odtegal obveznim davkom v zadnjih treh letih. Če bi obdržal svoje posestvo, bi moral po približnem računu prodati obvezne prodaje okrog

Naloge poljedelskih odborov pri KZ

3. Preskrba kakovostnega — sortno čistega semena in pridelovanje semena.

Le od dobrega in zanesljivega semena lahko pričakujemo dober in zanesljiv pridelek. Pri tem pa smo še na zelo slabem. Kakor smo že navedli pri razjoniaciji sort, pridelujemo izredno veliko raznih sort, ki se potem med seboj pomešajo, križajo in pride do nagle degeneracije — izrojenosti. Pravilno bi bilo, da bi imeli v vsakem kraju le eno ali dve sorti, ki bi najbolje uspevali v danih prilikah. Tukaj mislimo na rastline, ki se med seboj ne križajo, n. pr. pšenica, oves, ječmen itd. One rastline pa, ki se med seboj križajo — vetrovetke, bi naj bile zastopane samo z eno sorto, n. pr. rž, koruza, konoplje itd. Na tak način bi lahko dalje časa obdržali čiste sorte in bi se celo lahko vključili v pridelovalce semenskega blaga. Poljedelski odbor KZ, ki bi znal to rešiti, pritegniti vse pridelovalce v gotovem okolišju vsaj za eno kulturo, ki tam najbolje uspeva, bi napravil velik korak k naprednejšemu pridelovanju. Kmetovalci sami pa bi imeli največ koristi, saj je semensko blago vedno dražje kot merkantilno.

Se nekaj besed o krompirju. Krompir je trenutno — in kaže, da bo ostal še dalje časa — najdonosnejša kultura. Toda pri krompirju imamo ravno tako sortno mešanico kot pri drugih kulturah. Razen tega pa je še močno izrojen in okužen z raznimi boleznimi. Ako bi ho-

tehi priti do boljšega semena, bi morali narediti sortno izbiro in pozitivno odbiro ali selekcijo. To delo pa zahteva precejšnje strokovno znanje in mnogo časa. Rabili bi več let, da bi dosegli pravi uspeh. Veliko enostavnejše je, naročiti od zanesljivih pridelovalcev sortno čisti in zdrav semenski krompir ter ga razdeliti med člane. Takšen krompir imajo razmnoževalci-semenarne za Slovenijo in ga bo možno dobiti v jeseni. Zavedati se moramo, da v naših ravninskih predelih vsak krompir sčasoma degenerira, se izrodi in ga moramo zamenjati s semenom z višjih leg, če hočemo imeti primerno dober pridelek. Izredno hvalačna in pomembna naloga poljedelskega odbora je, preskrbeti članom zdrav semenski krompir. Uspeh bi se hitro pokazal v močno povečanem pridelku.

Razen zgoraj navedenih nalog je še mnogo možnosti za uspešno in koristno delovanje za preskrbo semena. Toda vsega tega ne moremo naštevati, ker je odvisno od krajevnih prilik in potreb.

4. Čiščenje in razkuževanje semen

je zelo važen agrotehnični ukrep za povečanje pridelkov. To delo opravljamo zelo površno in nezadostno. Čistilne stroje nam preskrbi strojni odsek, organizirati čiščenje pa je dolžnost poljedelskega odbora. Za razkuževanje semena doslej pozna večina kmetov le

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gospodarski organi so tudi predlagali, da je treba zapreti bufet zadružnega sklada, ki je ustanova z nesolidno konkurenco državnim gostilnam (prodaja vino po ceni, ki je veljala lansko jesen, dočim so gostilne odvisne od diktiranih cen vinarke zadruge in grosistov) ter bufet na kolodvoru. Likvidacijo obeh ustanov zahtevajo tudi zdravstveni razlogi. Železniška uprava se je celo pritožila, da so se zaradi pijančevanja na kolodvoru pomnožile prometne nesreče.

Družabno življenje v Ljutomeru ni zadovoljilo potreb mestnega prebivalstva. Da je prišlo do tega stanja, je precej pripomogel sklep OLO o pobiranju veselilnih taks, ki so ga posamezniki samovoljno uveljavljali. Tako je moral posamezni gostinski obrat plačati po 1000 din takse za eno plesno prireditev. Previsoke takse in lov za dobičkom, saj so vse gostilne prirejale plesne veselice prvo nedeljo v mesecu, je povzročilo deorganizacijo v gostinski mreži in slabljenje družabnega življenja prebivalcev, ki si žele plesnih prireditev. Skupščina je razveljavila odlok o pobiranju taks, kolikor se nanaša na gostinske obrate, in priporočila gostinskim podjetjem, da poskrbe za veselilne prireditve, ki naj bi bile izmenično vsako nedeljo.

Tudi v gostinskem združenju bo treba napraviti red. Gostinci se danes ne vedo, zakaj imajo to ustanovo. Združenje je zanemarilo svojo nalogo, saj je ugotovljeno, da še ni prineslo nobenih predlogov za izboljšanje poslovanja, čeprav je v kritičnem položaju.

V mejah okraja bo 16 občin

Razprava o organizaciji ljudske oblasti in upravnega aparata je prinesla na površje različna mnenja, ki kažejo, da nismo dovolj pojasnjevali pomena reorganizacije ljudskih odborov. Nekateri volivci pozabljajo, da imamo na podeželju vrsto samoupravnih organov (KDZ, KZ, zdravstvene ustanove, šolski svetj itd.), ki so razbremenile ljudske odbore za opravljanje splošnih oblastnih nalog. Praksa zadnjih mesecev prepričljivo dokazuje, da so manjši KLO ostali brez večjih poslovnih dolžnosti. Po zadnjem predlogu, ki je bil sprejet sporazumno z republiško vlado, se bo področje predvidene občine Cven združilo s področjem mestne občine Ljutomer. Tako bo v mejah sedanjega OLO ustanovljenih 15 občin s 3200 prebivalci na eno oblastno enoto.

Ljudski odbor je predlagal, da se preimenujejo nekateri kraji in naselja, ki se sedaj imenujejo po raznih farnih patronih. Tako na bi Mala Nedelja (ki je dejansko nil) dobila ime Bučkovec, občina Tomaž naj bi se imenovala Kostanj, občina Križevci Muropolje, občina Miklavž Vinski vrhovi itd.

V upravnem aparatu se vedno obostaja nevarnost birokracije in malomeščanstva. Posamezni uslužbenci se premalo trudijo, da bi strokovno obla-

400 kg masti, 5000 kg mesa, 8000 litrov mleka, 15.000 kg žitaric, 18.000 kg krompirja, plačati 300.000 din davka in prodati 90 kub metrov lesa. S takimi davkami smo zavirali razvoj kapitalističnih tendenc vaških veljakov in kulakov, zato so te tudi prizadele. V Jageričevem slučaju pa bi bilo to obratno, če bi mu po njegovi zamisli vrnil ves material, saj smo ga pod krinko zadruge celo povečali. Zadružniki, ki so dejansko delali, pa bi naj nosili posledice — škodo.

Pripomniti je treba, da je Jagerič bil tako nasilen, da so se ga nekateri zadružniki dejansko bali, zato se zadrževali na razkuževanju semena žitaric. Razkuževati pa je potrebno tudi rž, oves, ječmen in ne samo pšenico, kot je to navada pri nas.

5. Naročanje umetnih gnojil

po dejanskih potrebah in željah članov in ne kupiti le tisto, kar nekdo slučajno ponudi. Člane je treba seznaniti z učinkom in načinom uporabe posameznih umetnih gnojil, ker tukaj vlada še splošno neznanje med našimi kmetovalci. Prav temu moramo pripisati razne neuspehe z umetnimi gnojili. Moramo pa si biti na jasnem, da brez umetnih gnojil ne moremo misliti na povečanje pridelkov; pridelek pa povečamo, če jih bomo pravilno uporabljali.

V zvezi z gnojili ne smemo pozabiti na pravilno spravlanje in oskrbovanje hlevskega gnoja. Hlevski gnoj je osnovno in najvažnejše gnojilo. Ne pozabimo na kompost, na zeleno gnojenje, apnenje itd., celo vrsto važnih stvari, ki jih lahko obravnava in bi jih moral obravnavati poljedelski odbor.

6. Borba proti rastlinskim škodljivcem in boleznim

je izredno važna; saj nam škodljivci in bolezni mnogokrat ogrožajo, redno

dali svoj posel, nekaterim pa se ne ljubi govoriti s preprostimi državljani, čeprav je njihova dolžnost, da dajejo volivcem potrebna pojasnila. Večina uslužbencev je na strani ljudske oblasti, imamo pa tudi nekaj zadružnih dezerterjev in ostankov bivših režimov, ki vnašajo zmedo v naše ustanove in podjetja. Nekateri odborniki OLO so se celo ogreli za papirnato vojno proti zadrukam; napisali so izstopne izjave in tako dokazali, da ne spadajo v organe ljudske oblasti, kakor ni v njej mesta za bivše vaške vladarje, župane in razne »führerje«, ki že desetletja tičijo na tilniku delovnih množic. Utrditi bo treba zlasti pravosodne ustanove, predvsem civilnega prava, uveljavljati ostreje ukrepe proti razbijalcem združenj, množičnih sestankov, tatovom občeljudskega premoženja in ostalim kriminalcem. V zadnjih mesecih se pojavljajo na pozornici žene, ki na sestankih blatijo predstavnikove ljudske oblasti in širijo sovražno propagando, misleč, da jim zaradi otrok nihče ne more do živega. Tudi tem ženam je vredno priporočati, da se naj ne spuščajo v nevarne stvari, kajti tudi one so dosegljive ljudskim zakonom.

V konjerejsko zadruge so se vgnezdili mnogi sovražniki zadrug

in napredka. Tem bivšim mogotcem se je zahotelo, da bi pod zadružno krinko vodili boj proti ljudski oblasti. Vso njihovo prizadevanje se skriva pod zaščito kasaških konj, ki so večinoma v njihovih rokah Monopol, ki so ga desetletja imeli v konjskem športu, hočejo z vso silo obdržati. Zato so proti združenju konj v zadrukah, so proti temu, da bi bil konj dostopen tudi onim zadružnikom, ki imajo veselje do konjskega športa in si tega užitka v preteklosti niso mogli privoščiti. Povedati je treba, da bo ta šport dobil množično osnovo v kmečkih delovnih združenjih. Zato je umesten sklep skupščine, da se razpusti gnezdo reakcionarjev, vzrejo žrebet in druge naloge pa prepusti ljutomerskemu kasaškemu društvu.

Tov. Zenkovičeva je sporočila skupščini, da je v okraju 156 mater z nad 10 otroki. Skupščina je osvojila njen predlog, da se v tednu matere in otroka da priznanje tem materam v obliki daril in pohvalnih diplom.

Direktor zadružnega sklada tov. Pačnik je uvodoma poudaril, da je na podeželju slišati glasove o nepravilnem tolmačenju pisma CK naše Partije o utrjevanju sklopnih kmetijskih združenj. Posamezniki nam štejejo v greh, da smo te ustanove združili s kmečkimi delovnimi združenji. Ti kratkovidni radi pozabljajo, da je ta ukrep značilen samo za ljutomerski okraj, kjer imajo KDZ prevladujoč položaj v kmetijstvu ter ni več potrebe, da bi imeli na vasi dvoje gospodarskih središč. Kmečke delovne zadruge so že danes sposobne pomagati delovnemu kmetu, ga povezati z interesi zadružništva ter mu pokazati pot v višje oblike zadružništva. V zvezi z reorganizacijo splošnih kmetijskih združenj bo ustanovljen v okrajnem središču nov zadružni organ — okrajna zadružna zveza — z odbori za gospodarski račun, živinorejo, poljedelstvo, mehanizacijo, vrtarstvo in sadjarstvo ter odbora za pritožbe in socialna vprašanja.

Disciplinskemu sodišču je bilo naročeno, da začne s preiskavo proti odbornikom, ki so napisali izstopne izjave. Skupščina je potrdila več sklepov in odlokov ljudskega odbora. -ok-

Naročajte

„LJUDSKI GLAS“

vsako leto pa nam zmanjšajo pridelke. Ta borba mora biti organizirana, zavestna in načrtna, če hočemo, da bo resnično uspešna. Doslej so take akcije vodili krajevni ljudski odbori popojnoma administrativno. Razglašeno je bilo: »V nedeljo je obvezni pregled krompirjevih nasadov zaradi klorodrskega hrošča. Od vsake hiše mora priti eden. Kdor se ne bo udeležil pregleda, bo kaznovan« itd. Kmetovalci so šli, ker so se bali kazni. Niso pa šli z zavestjo, da to delajo prav za svojo korist in da so ti pregledi izredno važni, da bi takoj v začetku odkrili morebitni pojav tega nevarnega škodljivca. To zavest in mišljenje pa mora ustvariti prostovoljna organizacija pridelovalcev — poljedelski odbor — potem takšni pregledi ne bodo prisiljeni in površni, ampak temeljiti. Kmetovalce je treba temeljito poučiti o škodljivcu, o škodi, o znakih poškodb itd., da bodo vedeli, kaj morajo gledati in iskati. Po vaseh smo ugotovili, da je še mnogo kmetovalcev, ki skoraj nimajo pojma o klorodrskega hrošča in to vključno veliki in obsejni propagandi oblastnih organov in množičnih organizacij ter nazornim slikam, ki visijo v vsaki KZ in KLO.

Imamo še celo vrsto drugih poljskih škodljivcev in boleznih, ki jih lahko uničimo samo z organiziranim, množičnim delom. Kdo drug je bolj primeren za organizacijo tega kot poljedelski odbor.

(Nadaljevanje sledi)

VESTI IZ OBMURSKIH KRAJEV

Gospodinjstvo-kuharski tečaji

V letošnji zimi so v mnogih vaseh začeli gospodinjstvo-kuharski tečaji. O nekaterih smo že poročali in objavili tudi nekaj slik. Zadnji čas, pred zaključkom, pa uredništvo prejema toliko dopisov o delu in uspehih teh tečajev, da ne moremo vseh objaviti v celoti, kajti zavzeli bi preveč prostora, za nekatere bralce pa bi morda bili dolgočasni, ker se mnoge stvari o

klet, vendar jih je iz Cankove malo, večina jih je z okoljskih vasi, največ iz Skakovec in sicer 20. Tudi dekleta Runča in okoljskih vasi se vadijo v kuharskih spretnostih. V Otvocih poteka tečaj 15 žen in deklet in se hočejo postaviti pred sosednjimi Mačkovi, kjer je le 9 tečajnic.

Ponekod pa so tečaje že zaključili s primernimi razstavami, na katerih

Obiskovalke kuharskega tečaja v Ljutomeru

pripravah, poteku in uspehih tečajev ponavljajo v vseh dopisih. To je sicer naravno, ker so si tečaji v marsičem podobni, vendar v listu takih stvari ne moramo ponavljati. Zato upamo, da nam bodo naši dopisniki oprostili, če njihovih dopisov o gospodinjstvo-kuharskih tečajih ne bomo objavili tako, kot so si to želeli, ko so jih sestavljali.

Zato jih omenimo le na kratko. Na Cankovi obiskuje tečaj 46 žena in de-

prikazujejo pridobljeno znanje, in s prireditvami. Tako pri Negovi, kjer so ga zaključile že v začetku marca, učile pa so se tudi prirojanje. Enako na Stari gori, kjer je tri mesece trajajoči tečaj obiskovalo: kuharskega 13, šiviljskega pa 12 mladink; poleg tega so se učile tudi druge predmete: higieno, računstvo, slovenščino, zemljepis in zgodovino. Tudi na Ledineku so imeli dobro uspehi tečaj z lepim zaključkom.

Gornja Lendava

VO OF v Gornji Lendavi je razumel pomen nabiralne akcije za pomoč prizadetim krajem na Primorskem. Dovolj so s tem dokazali, da ljubijo svoje brate Slovence na drugem koncu Slovenije, čeprav jih osebno ne poznajo. Nekateri člani OF in patrioti naše domovine so precej prispevali. Našli pa so se tudi taki in to celo odborniki OF in KLO, da so za tistih nekaj dinarjev ugovarjali in niso ničesar prispevali. Vaški odbor OF je nabral skupno 4.758 din., z okoljskimi vaškimi odbori, ki so združeni v občinskem odboru OF Gornja Lendava pa 13.642 din. Poleg tega so prispevali še RK, KZ in KUD iz Gornje Lendave skupno 9.500 din.

Fronta v Gornji Lendavi se je v zadnjem času precej razgibala. Skupno s KZ se bori za nabavo kino aparature, katero vsi vaščani tudi iz sosednjih vasi težko pričakujejo. Na pobudo Fronte so ustanovili tudi odbor za elektrifikacijo. Ta odbor pripravlja vse potrebno, zbira drogeve in pripravlja instalacijo naprav pri kmetovalcih, kateri želijo imeti elektriko. OF in KZ sta poskrbela, da je v združenem domu instalacija že končana. Gotovo bodo pri delu sodelovali vsi vaščani. Prav pa bi bilo, če bi se sedaj razgibale tudi sosednje vasi kot Vidonci, Kovačevci in druge, saj bi tudi njim elektrika koristila.

Dramatska sekcija KUD »France Prešeren« je skoraj vso zimo spala. Precej ovire je bilo v tem, da so skoraj vsi aktivni člani preobremenjeni z mnogimi drugimi funkcijami in delom. Kot predavatelj so sodelovali tudi na izobraževalnih tečajih. Sedaj pa se dramska skupina pripravlja na uprizoritev »Rdeče kapice«. Ta pa bo zahvala mnogo truda, kajti igralci so sklenili, da bodo nastopili le s kvaliteto nastudirano igro. Rajši manjkraj nastopati, pa se takrat dobro odrezati.

Srednja Bistrica

Kakor so bistriški frontovci pridni pri prostovoljnem delu, saj so lani opravili 12.253 prostovoljnih delovnih ur pri raznih delih, tako niti prosvetno delo ne zanemarijo. Frontovci so sklenili, da bodo poleg popravila cest in drugih del dogradili dvorano v združenem domu, ki jim bo dobro služila za razne prireditve, saj mladinci radi nastopajo tudi na odru. Letos so že nastopili z dvema igrama, pripravljajo pa še tretjo, s katero se bodo postavili na odru prihodnji mesec. Denar od prireditve zbira za nabavo kulis. Seveda tudi Fronta pomaga mladinski organizaciji, saj obe imata enak cilj in nalogo: vzgojo ljudi in pošteno razvedrilo. Gotovo pa je frontna organizacija imela svoje zasluge tudi pri plačilu davka, saj so razen nekaj poedincev, vsi plačali davek za lansko leto, velika večina pa tudi prvo letošnje akontacijo.

Tudi gasilci so delavni. Pripravljajo tečaj za izprašane gasilce in ustanovitev mladinske in ženske ekipe. Celo razmišljajo in delajo načrte za gradnjo gasilskega doma. Dom jim je nujen potreben. Če bodo dovolj podjetni, da bodo uspehi, pa bomo ugotavljali čez nekaj mesecev.

Tudi strelsko družino so si ustanovili v vasi. Zaenkrat šteje le še 18 članov in to večinoma mladincev. Vendar kakor ostala društva in organizacije se bo gotovo tudi ta hitro razširila.

c. m.

Prevladovala so dekleta

Na Cvenu so končali s kmetijsko nadaljevalno šolo drugega letnika. Šola je obiskovalo 38 učencev, od tega 26 deklet in 12 fantov. Zaključni izpiti so pokazali, da se domače učiteljstvo in strokovnjaki iz Ljutomera niso trudili zastonj. Bilo je 5 odličnjakov, 18 prav dobrih, 13 dobrih, samo dva imata ponavljalni izpit.

Zaključek šole je bil s pestrim sporedom: igro »Politika«, recitacijami in pevskimi točkami. Udeležili so se starši učencev in zastopniki Okrajnega sveta Ljudske prosvete iz Ljutomera. Predsednik Okrajnega sveta za kulturo in prosveto tov. Aleksander Pirhar je v svojem nagovoru nakazal vrednost strokovnega kulturno-umetniškega dviga vaše mladine.

Predavateljica za gospodinjstvo tov. Mica Roškarjeva je za slavnostni zaključek pripravila za vse udeležence prijetno zakusko.

Največ zaslug za tako lepe uspehe strokovnega dviga Cvenske mladine ima brezdvomno tov. Ivan Roškar. Posrečilo se mu je vzbuditi zanimanje za šolo ne samo med mladino, ampak tudi med starši. Po kmetijsko nadaljevalnih šolah je zagotovljen uspeh tam, kjer imajo do strokovnega dviga svojih otrok razumevanje tudi starši.

jb.

Runč-Žvab

Runč in Žvab sta se združila v en vaški odbor OF, ki sedaj šteje okrog 130 članov. Tudi delo se je sedaj izboljšalo in to pri zbiranju prispevkov za od snega prizadete Primorce. Čeprav so v vasi nekateri člani, oziroma bivši člani, ki nečesto sprejeti frontne izkaznice ali plačevati članarine, kot sta Majerič in Trop, delo napreduje. Taki ljudje ne bodo zavirali napredka organizacije, nasprotno, z njihovo odločitvijo bo ta še boljša.

Tudi strelska družina je zabeležila lep napredek. Mladim strelcem se je pridružilo tudi precej mladink. Pozimi so naredili strelsko vajo na smučeh. Imeli so kratek tečaj, na katerem so poleg streljanja spoznali splošna pravila ter orožje. Na tečaj so prihajali skoraj vsi člani. To bo povečalo njihove strelske sposobnosti.

B. B.

Besede naših bralcev

Bodonci

Pri nas še vedno nadaljujemo s svojo izobrazbo, kateri smo v letošnji zimi posvetili veliko svobodnega časa. V začetku zime smo začeli z izobraževalnim tečajem, katerega se je redno udeleževalo 28 ljudi. Pohvalno je, da je to bila v večini mladina. Pozneje smo našli primerno obliko za izobrazbo starejših ljudi. Povabili smo predavatelje Ljudske univerze in predavatelje iz Gornje Lendave. Teh predavanj se je udeleževalo celo nad 100 ljudi. Tako je na predavanju o negi in čiščenju sadnega drevja bilo navzočih 110 ljudi, a na političnem predavanju »O organizaciji in delu OZN ter vloga Jugoslavije v tem delu« 112 ljudi. Naši ljudje so se najbolj zanimali za politična in zdravstvena predavanja. 17. marca se je začel kuharski tečaj, da bodo tudi žene imele korist od letošnje zime. Želja ljudstva je, da se to delo nadaljuje v prihodnji zimi.

Gančani

76 ur so naši kmetje posvetili za svojo izobrazbo na izobraževalnem tečaju. Predavali so nam nameščenci državnega posestva iz Beltince, veterinar, predavatelj Ljudske univerze iz Sobotice in domači predavatelji. Naše žene so si tudi našle zaposlitev na kuharskem tečaju, a nazen tega so mnogo časa posvetile svojim malčkom za Novoletno jelko. Tako ni moglo biti nobenemu dolgčas, kar je umljivo, saj so vse množične organizacije sodelovale pri organizaciji. Pogrešali pa smo zdravstvenih predavanj. Sicer pa so ljudje voljni poslušati taka predavanja ob nedeljah popoldne tudi v pomladnem času.

Takšna davčna komisija

V KLO Grlava se še niso otrsli predhodkov, da so sami poklicani voditi gospodarstvo v svojem kraju. Zato si ne želijo sodelovanja ljudi — volivcev. Tako so sestavili davčno komisijo le iz treh članov iz vasi Banovci in Grlava, dočim iz Salinca in Kristanec ni v komisiji nobenega zastopnika. KLO zajema namreč štiri vasi. Zadnji dve vasi pa tako ne moreta sodelovati pri odmeri davka preko svojih zastopnikov. KLO ni hotel upoštevati njihove zahteve, da bi se davčna komisija razširila in bi tudi iz njihovih vasi prišli ljudje v njo. Vsled takega odnosa KLO so brez dvoma nekatere pritožbe iz Salinca in Kristanec opravičljive. Vendar se kmetje ne bi smeli pritoževati zoper nepravilno odmero davka — vsaj tako se je izrazil član davčne komisije, — ker je komisija davek pravilno in pravično razdelila na vse štiri vasi.

Tak odnos KLO je nepravilen in v nasprotju z načeli ljudske demokracije o sodelovanju volivcev v ljudsko oblast. Prebivalstvo vsake vasi, tako tudi iz Salinca in Kristanec, ima pravico zahtevati, da se v vse komisije in odbore, kjer razpravljajo o zadevah dotične vasi, vključijo tudi njihovi zastopniki, preko katerih bodo sodelovali pri reševanju vseh nalog — tako tudi pri odmeri davka.

M. I.

NK »MURA« v Murski Soboti priredi v soboto, 5. aprila 1952, ob 20. uri

„MURINO NOČ“

V TELOVADNEM DOMU »PARTIZAN«

Vvstopnina din 100.— Vstop dovoljen samo s povabili. — Igra Baranja-jazz iz Ljubljane. Program predvaja Božo Podkrajšek iz Maribora. — Oblike poljubne. — Večerke obleke zaželeno. Vsi člani kluba, ki bi pri razpošiljanju povabil morebiti izostali, se pozivajo, da povabila dvignejo čim prej pri upravi kluba. Število povabil je omejeno. Vabila reklamirajte čimprej.

O D B O R.

OKRAJNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE MURSKA SOBOTA

vrši prevoze s tovornimi avtomobili po znižani tarifi in sicer:

blago I. vrste a din 25.— po t/km, blago II. vrste a din 30.— po t/km, blago III. vrste a din 40.— po t/km, nepredelani kmetijski pridelki po a din 20.— po t/km. Čakalnina se obračunava od stare predpisane cene (trikratni faktor. Cenjena naročila sprejemamo tudi po telefonu št. 109.

»Sneguljčica« na ljutomerskem odru

Mladinska dramska skupina mestnega KUD »Ivan Kaučič« iz Ljutomera se je pred kratkim predstavila prebivalstvu s priljubljeno otroško igrco v 10 prizorih »Sneguljčico«. Igro so na željo gledalcev trikrat ponovili.

Množično obiskane predstave so prepričljivi uspehi mladih igralcev-pionirjev nižje gimnazije in osnovne šole, ki so se zelo potrudili in se v kratkem časovnem razdobju naučili vloge. Zelo posrečeno so igrali Vika Trbežanova v vlogi kraljice, Marijanca Trojnerjeva — Sneguljčico, Marjan Bezjak — viteza, Gabrijel Bohinec — lovca, nič pa niso zaostajali palčki, zajčki in lepe vile.

Igrico je režirala tov. Lintnerjeva, profesorica v poklju, pomagale pa so tudi strokovne učiteljice iz gimnazije. Vso obleko za odrske junake so sešili doma ter se iznajdljivo izognili nepotrebnim stroškom.

-ok-

V aprilu izide knjiga Staneta Terčaka ZIVI ZID

ki opisuje legendarni pohod Stirinajste divizije preko Hrvaške na Štajersko. Knjiga bo obsegala 160 strani in bo opremljena z desetimi ilustracijami, ki jih je narisal akademik Božidar Jakac. Knjiga bo vezana v platno in bo stala okrog 250 din. Ker je naklada omejena, priporočamo vsem, ki so spremljali naški pohod 14. divizije, kakor tudi sodnikom, šolam, knjižnicam in ostalim, da pohitijo s prednaročilom, katere sprejema uprava »Savinjskega vestnika« v Celju, poštni predal 123.

Ob težki izgubi naše drage mame

Amalije Kristl iz Ljutomera

se iskreno zahvaljuje dr. Kaučiču in tov. bolničarki, ki sta ji lajšala bolečine, ljutomerski godbi, zastopnikom MLO ter vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti. Najlepša hvala vsem darovalcem cvetja.

Ljutomerski, v marcu 1952.

Zalujoči sin Branko in Barika.

OBJAVA

Na podlagi odločbe vlade LRS št. II. 115-152 od dne 13. II. 1952 je »Vetserum zavod, Murska Sobota« prešel v likvidacijo z dnem 5. III. 1952.

Pozivamo vse upnike in dolžnike, naj v roku 30 dni priglasi terjatve oziroma poravnajo svoje obveznosti, sicer se bodo dolгови sodno izterjali, terjatve se pa ne bodo upoštevale.

Likvidacijska komisija.

MALI OGLASI

Beseda din 5. Za pismeno dajanje naslovov je priložiti din 20.

Prodaj ameriško žepno uro »Elgin« za 5.000 din, nove moške škornje štev. 42 in jahalne hlače — 10.000 din. Grm, Mota 47, Ljutomerski.

Trčno žago (pont žago) na motorni pogon prodaja Stefan Drvarič, kolar, Vardarci 97, pošta Bodonci.

Avtomoto društvo »Stefana Kovač« M. Soboti prične pouk za vozače (šoferje) 1. aprila 1952. Podrobne informacije daje Evgen Cug, OLO, soba št. 7. Enako je treba razumeti oglaš, objavljen pretekli teden — namesto 1. avgusta, 1. aprila 1952, — ker se je vrnila napaka.

Prekletem izgubljenemu osebnemu izkazniku na ime Stefan Sitar, Strukovci 16, reg. št. 14.025, ser. 009 4835.

Podpisani Benčec Viktor iz Vaščice pri M. Soboti hočem imeti v osmih dneh odgovor in tem časopisu, kaj sem bil Incid kriv in kakšne zahteve ima Incid do mene. Po mojih poizvedbah je Incid bil podkupljen od mojih neprijateljev in izvirja iz nevoščljivosti.

Singerjev šivalni stroj, kot nov, pogrezljiv, prodajam. — Naslov v upravi lista.

DELAJSKO KNJIŽNICO na ime Franc Mekš, Sv. Jurij, p. Rogasčevci, razglašam za neveljavno.

Zatrino šušmarstvo

Naša državna ureditev omogoča vsakemu človeku pošteno delo. Kljub temu pa bi nekateri ljudje radi prišli na lahek, nepošten način do zaslužka. Med te spadajo tudi šušmarji, ki delajo brez prijave svojega obrata, da jim ne bi bilo treba plačati davka. V KLO Lukavci še naprej šušmarijo tudi taki, ki so lansko leto bili zaradi tega kaznovani. Če, da jim je izrečena kazen bila prenilna; zato bi jih bilo treba ostreje kaznovati, drugače spet ne bo zaleglo. V tej vasi še vedno delajo na skrivaj krojači, čevljarji, ne manjka jih pa niti iz drugih poklicev. Seveda so taki ptički tudi v drugih krajih ljutomerskega okraja.

Ali jim je to res potrebno? Kvalificirani delavci, ki želijo delati, se lahko vključijo v krajevne obrtne delavnice ali zaprosijo za obrtno dovoljenje. Kdor pa ni izučen, pa nima pravice opravljati takega dela za druge, temveč se naj zaposli pri delu, katerega lahko opravlja. Tako šušmarji ne morejo imeti nobenega pravega opravičila. Zato pa je šušmarstvo treba odpraviti, ker taki ljudje ne izpolnjujejo svojih dolžnosti do skupnosti, ko se odtegujejo plačilu davka.

M. I.

Ne le število, temveč kakovost prireditev

V Vidmu ob Ščavnici imajo v združenem domu prav čedno dvorano s prostornim gledališkim odrom in električno razsvetljavo. Zato je seveda razumljivo in celo hvalevredno, da razna kulturno-prosvetna društva in druge organizacije kar tekmujejo med seboj, katero bo prišlo s svojim sporedom prej na vrsto. Do tu bi bilo vse prav in v redu. Toda če pogledamo nekatere te prireditve iz kulturno-prosvetnega, to je vzgojnega stališča, moramo reči, da niso vse take, kakršne bi morale biti.

Najprej bom našel prireditve o katerih bi mogli reči, da so bile na dostojni višini ter so kot take tudi dosegle svoj namen.

Predvsem je bil to koncert malonedeljske godbe na pihala, ki pa je bil proti pričakovanju sramotno slabo obiskan, saj je prišlo le kakih 30 poslušalcev. Spored, ki ni bil lahek in je zahteval mnogo truda od dirigenta in izvajalcev, je bil izvajan brezhibno. Znatilno je, da koncertu niso prisostvovali niti takšne ljudje, o katerih bi lahko mislili, da imajo tudi za take vrste prireditev kaj smisla. Jurjevčani, kaj mislite, ali bo malonedeljska godba še kdaj priredila kak koncert prazni dvorani v Vidmu ob Ščavnici?

Naslednja prireditev je bilo gostovanje pevskega zbora in folklorne skupine SKUD »Slava Klavara« iz Maribora. Vse točke so zelo ugajale in bi bilo samo želeli, da bi nas take družine večkrat obiskale, saj je pri nas še mnogo ljudi, ki niso videli takih narodnih plesov, a tudi pevskega zbora v Ščavnici dolini nimamo.

»Krmario Mirandolino« je uprizoril SKUD Rakikan. Moram reči, da je bila prireditev taka, da bi zadovoljila tudi razvajene gledalce in bi se mogle naše igralske družine ob takem izvajanju marsičesa naučiti. Nekoliki je bilo prekmursko narečje Mirandolininega natakarija. Mirandolina, grof, mark, vitez in oba mutca so bili odlični.

KUD Cerkenjak se nam je predstavil z uprizoritvijo pravljicne igre »Rde-

ča kapica« v veliko veselje naših malčkov, pa tudi v zadovoljstvo odraslih. Najboljše so bile odigrane vloge Rdeče kapice, strine Mine, botra Bodeža, strica Matice in volka. Posebno Rdeča kapica mnogo obeta, zato bi ji bilo treba omogočiti možnosti razvoja.

Zelo zadovoljni smo bili z nastopom KUD iz Rožičkega vrha ob obletnici ustanovitve FLRJ. Povsem posrečen je bil prikaz partizanskega tabora, a dobro so bile izvajane tudi telovadne točke mladink. Med odmorji je dobro igral lasten tamburaški zbor. Če pomislimo, da je bila vsa prireditev izključno le delo podeželske mladine, moramo biti z nastopom več kakor zadovoljni.

Poleg navedenih uspešnih nastopov je bilo izvajanih tudi nekaj takih, ki bodisi vsled nezahtevnosti pripravljenosti ali pa tudi vsebinsko niso zadovoljili.

Ker bi bilo moje poročilo sicer preobširno, se hočem tokrat omejiti le na en tak tipičen primer. Razočarani smo bili namreč ob nastopu igralske družine iz Stare gore, ki je sicer znana kot dobra, kar je z mnogimi svojimi prejšnjimi nastopi tudi dokazala. Izvajala je Nušičevo komedijo »Navaden človek«. Igra je bila slabo našturirana, kar se je odražalo v počasnosti tempa v scenah, ki bi morale biti nagle, posebno pa v stalnem koketiranju nekaterih igralcev s šepetavcem. Maske niso bile posrečene in si je bilo težko predstavljati, da se vse to dogaja nekje v Srbiji. Pri sedanjih osvetlitvi odra morajo biti tudi maske izrazitejše.

Se najboljše sta bila maskirana »Marulek in Matjašek«, ki sta nastopila v nadaljevanju sporeda. Vendar mislim, da nastop dveh pijančkov, ki sta jih oba predstavljala, ne spada na kulturno prireditev in to tem manj, ako kvasita tam dovite dvomljive vrednosti. Vsaka kulturna prireditev mora biti vzgojna; toda nastop Maruleka in Matjaška ni bil. Pri kulturnih prireditvah pa mora obveljati načelo, da pri delu ne bo upoštevano število, marveč kakovost.

M. K.

V Kogu je živahno

Odkar imamo svojo kulturno dvorano, je v njej vedno kaj novega, kakor to zahteva današnja doba. Komaj čakamo, da bi dobili večje prostore, saj so se v tej zimi kar na pragu menjali predavatelji in tečajniki. Da je tako, so se prepričali tudi predavatelji, ki so prihajali od drugod predavati v kmetijsko nadaljevalno šolo, katero obiskuje 22 fantov in 31 deklet. Od teh je 19 za družnikov, 21 deklet pa obiskuje praktični gospodinjski tečaj. Kljub težavam za prostore so si našle primeren prostor. Tečajniki so se zadnji mesec že dokaj seznanili z snovjo in sprijaznili s svojimi šestimi domačimi strokovnjaki.

Naša dvorana je včasih prava delavnica. Vse se zbira okrog cepičev, vinjskih rož; pa niti konjev ne manjka na dvorišču, kjer se uče prve pomoči pri živini. V marcu pa bo zaključek prvega letnika te šole, ki še sedaj kaže lepe uspehe. Tečajniki bodo svinčnike in knjige zamenjali s škarkami in motikami. Tudi delali bodo z zavestjo, da s svojimi uspehi prinašajo delež k hitrejšemu napredku našega kmetijstva. Čim večja bo ta zavest, tem manjši bo strah pred socialističnim družbenim redom, katerega nekateri spekulanti poskušajo zlonamerno vnašati med naše ljudi; pa tudi uspehi pri delu bodo večji.

Kulturna prireditev v Runču

Igralska skupina je pred kratkim uprizorila dve enodejanski »Legendo o Štepičilu, ki ni mogel umreti« ter »Nezakonsko dete«. Tudi za 8. marec je nastopila s kratko veseligrco. Vodi jo delavna tov. Marička Muršec, ki je letos bila na režiserskem tečaju v Ljubljani. Pridobilno znanje, že z uspehom uporablja v zadovoljstvo igralcev in gledalcev. Tako so nastopi kvalitetnejši, kar vzpodbuja igralce k še večji delavnosti.

GRICKI VANC:

BRATOVA KRI

»Kdo govori?« jo je prekinil. »Naj le dobro pazijo na svoje jezike, kajti Sršen bo še župan in jim bo pošteno zagodel!«

»Premisli in se ne prenašli!«

»Molči! Tudi ti zagovarjaš hčer, zato pa je taka,« jo je nahuilil. »Pa vas bom že naučil, da me boste spoštovali in se ravnali po mojih besedah. Bomo videli, kdo bo gospodar pri hiši.«

Žena je pobegnila pred njegovo jezo, ker mu ni upala več ugovarjati. Hčere pa tudi ni mogla več siliti, da bi ubogala očeta in se poročila s Čukom. Sama ima bridke izkušnje iz zakonskega življenja. Ker bi najrajši ugodila vsem, ji je bilo še huje kot možu.

Kadar se je mož jezil, se je vedno spomnila svoje poroke. Najhuje ji je bilo zaradi tega, ker jo pred poroko niso vprašali, če mara Sršena. Oče ji je le rekel: »Sršenovega Martina boš vzela«. Sicer se ga ni tako branila, kot se hči brani Čukovega Martina, ker ga ni mnogo poznala. V skupnem življenju pa je že nešteto krat obžalovala svojo poroko. Nešteto krat se ji je zdelo, da mož ne ravna z njo tako, kot bi moral ravnati s svojo ženo. On je bil gospodar, ona pa le dekla pri hiši, ne gospodinja. Bil je preveč gospodaven in se je le redko pogovoril z njo o gospodarstvu ali družinskem življenju. Pri hiši je morala vedno obveljati njegova beseda, če je drugim bilo prav ali ne.

Taka spoznanja in čustva, ki so se

pri tem porajala, so ji vzbujala usmilenje do Anice. Kaj, če bi hčeri bilo v zakonu prav tako hudo ali še huje, kot je njej? Kaj bi ji pomagal premoženje in denar, če ne bi bilo zakonske ljubezni in medsebojnega spoštovanja? Zakaj premožni tako strašno cenijo premoženje, ljubezen in spoštovanje pa tako malo ali celo nič? Ali bi Anica kdaj lahko ljubila Martina, če ga že sedaj sovraži? In ali bi jo Martin ljubil? — On se le pogaja z očetom, ker mu je več do dote kot do Anice. Dote, premoženje, denar — ljubezen ni važna. In tak zakon naj bi bil srečen!

Se mar v nesrečnem zakonu Anica ne bi jezila in upravičeno jezila na svoje starše, ker so jo silili v tak zakon? Tega se je Sršena bala. Bala pa se je tudi moža. Zato se ni mogla odločiti, kaj naj bi v tej zadevi storila. Odločila se je za srednjo pot, za nevmešavanje. Naj se mož in hči sama pomečita, da ji noben ne bo imel kaj očitati.

Sršen pa je pil in se jezil nad vsemi, ki mu kljubujejo. Potem je nagnal Anico iz postelje in ji zabičal, da mora biti s Čukovim Martinom prijazna, ko pride. Hči mu ni upala ugovarjati, ker jo je mati že posvarila in jo prosila, naj rajši molči, dokler se oče vsaj malo ne pomiri.

XIII.

Čukov Martin si je dobro zapomnil, kako so ga premlatili podbreški fantje.

Telesna vzgoja in šport

Okrožni vaditeljski tečaj v Ljutomeru

Razgibanost, ki se opaža na terenu po pismu CK KPJ o nalogah v fizikalnih organizacijah, daje delovni razmah predvsem osnovnim organizacijam »Partizana« na podeželju in v mestu. Društva, ki so dolga leta »spala«, so se prebudila in začenjajo sistematično delati za pravičen razvoj telesne vzgoje. Redna vadba z oddelki dvakrat tedensko jim je postala osnova in garancija za nove uspehe. V tem so pokazale vidne uspehe na področju občinskega telovadnega okrožja »Partizan« v Ljutomeru društva v Dolnji Lendavi, Gornji Radgoni, vinogradniški zadrugi Železne dveri in v Murski Soboti, ki je podvojilo vrste telovadnega članstva.

V pripravah za zvezni zlet telovadne organizacije »Partizan«, ki bo leta 1953 v Beogradu, in za vse letošnje društvene ter 1. okrožni letni telovadni nastop, je Ljutomerski Okrožni telovadni odbor priredil dva vaditeljska tečaja. Moški vaditeljski tečaj je obiskovalo 18 tečajnikov iz društev: Ljutomera, Murske Sobotice, Gornje Radgone, Železnih dveri, Beltince, Križevca in Dolnje Lendave. Tečaj je vodil tov. Tone Žnidarič, instruktor OTO. Uspehi v tečaju so zelo zadovoljivi, saj so tečajniki ob koncu zelo dobro obvladali vse predpisane zletne vaje za moške oddelke in ostali tekmovalni program za tekoče leto.

Ženski vaditeljski tečaj je obiskalo 22 tečajnic iz društev: Dolnje Lendave,

Gornje Radgone, Murske Sobotice, Železnih dveri, Križevca, Male Nedelje in Ljutomera. Tečaj je vodila instruktorica TZS tov. Pavla Trogerjeva iz Mozirja in tov. prof. Florjancičeva iz Ljutomera. Tečajnice so ob zaključku defilirale zletne vaje, saj so dobro obvladale vaje za: pionirke, mladinke, članice s kiji in vaje za vse članice mladink.

Štirideset dobro pripravljenih vadiateljev je odšlo na delo, da pripravijo na naši severni meji poleg predvidenih letnih društvenih nastopov tudi okrožni telovadni nastop, ki bo ob priliki Prekmurskega tedna v M. Soboti. Ni dvoma v ta uspeh, saj so za delo resno prišli vsi člani okrožnega načelnštva in tudi mnogi društveni funkcionarji ter telesni vzgoji zvesti učitelji-vodniki. Znatno organizacijsko in moralno pomoč pa pričakujejo od partijskih in ostalih množičnih organizacij.

»Krono« oraganiziranemu delu za kvalitetni in pravilni razvoj telesne vzgoje bo brez dvoma dala skupščina okrožnega telovadnega odbora »Partizan«, ki bo v nedeljo, 30. marca v Ljutomeru. Še je mnogo pomanjkljivosti, težav in tudi napak, ki ovirajo pravilno delovanje društev za telesno vzgojo »Partizan« na naši severni meji, vendar jih bodo s pomočjo in sodelovanjem množičnih organizacij lahko premagali.

—rič.

Belfinski planinci si bodo zgradili

planinsko koč

planinske literature, pa tudi pesem in harmonika. Večkrat jih obišče priljubljeni tovariš prof. dr. Joško Pezdirec, ki jim predava in pokaže lepe skiptične slike. Vse to vpliva na podjetnost pri delu.

—ko

Mladi smučarji

Po deseturni naporni hoji smo prispeli k Tinetovemu domu na Pohorju. V tej prijazni koči, ki vabi dan za dnem toliko smučarjev, smo se počutili zadovoljne. Od prvega do zadnjega dne našega bivanja je bilo najvažnejše učenje. Od takrat, ko smo stopili na smuč, pa do skokov, je bilo treba mnogo vaj. Kaj smo se vse naučili. Na to je lepo odgovoril naš prof. Bregant: »Zadovoljen sem z vami. Naučili ste se veliko,

gimnazije Kučan in prof. Vrhovc. Tako je naša ekipa štela 20 smučarjev. Pilečka dežurnega je naznanila zbor. Sonce je posijalo in nas pozdravilo s prvimi jutranjimi žarki. Obenem je zadonel dvajset glasov: »Smuk, smuk, smuk!« To je bil pozdrav vsem smučarjem. Po dvehurnem praktičnem ponavljanju smo za zaključek izvedli tekmovalno v teku na 3 km in v slalomu. Popoldne pa je bilo teoretično ponav-

skoraj preveč za začetniški tečaj. Zelim, da se vsi vidimo drugo leto zopet na dopolnilnem tečaju.« Tudi mi smo bili zadovoljni, da smo se nekaj naučili, kar bomo v svojem bodočem poklicu prenesli na druge. Največji uspeh so dosegla dekleta, katerim danes začetniški smučski liki ne delajo nobenih težav.

Najbolj pester je bil naš poslednji dan. Obiskala sta nas tov. ravnatelj

ljanje. Ponovno smo dokazali, da smo se res nekaj naučili. Zvečer, ko je zunaj zavijala in tulila burja, smo preživljali zadnje vesele trenutke v koči. Dobili smo prve in nagrade; toda ne vsi, samo tisti, ki so jedli »slučajno« čokolado tov. profesorja. Ta nagradna čokolada bo vsem vedno v spominu.

Drugo jutro je navzdol šlo laže, kot ob prihodu navzgor.

—ko,

kot v treznosti. Zato je bil lahko vznemirljen.

»Korenčkov ne pride v poštev. V vasi in okolici imamo precej premožnih fantov, med katerimi Anica lahko izbira.« Te besede so bile bolj izzivalne, kot resno mišljene. Sršen se je razumel v take stvari in je vedel, kje je treba človeka potipati, da ga najbolj zadene. V čakanju pa se mu je porodila tudi misel, da bi kazalo poiskati drugega ženina, če bi se Čuk umaknil.

Čuku se je zablistalo v očeh in je pikro vprašal:

»Torej najina pogodba ne velja?«

»Nisem še rekel, da ne velja. Toda če se kaj pomišljaš, te ne bom silil.«

»Meni se zdi, da se vi pomišljate,« mu je vrnil Čuk, ki tudi ni bil novinec v takih zadevah, predvsem v mešetarjenju.

»Sršen se nikoli ni prelomil poštene besede,« je dejal s poudarkom in mu ponudil vino.

»Anica pa se še vedno upira,« je nadaljeval, ko sta izšla in se vsedla; »zato je treba najti način, kako jo pripraviti do poroke.«

»Meni se zdi, da se Anica upira bolj iz navade, kakor pa zaradi tega, ker ji ne bi bilo prav,« je rekel Čuk v zadregi. Če je prej mislil, da bi Anico lahko pozabil, se mu je tokrat zdelo nemogoče. Tisti trenutek sam ni vedel, če zaradi ljubezni ali strahu pred sramoto. »Zato do poroke morate vi vplivati na njo in v sili uporabiti tudi svojo očetovsko oblast, kakor sva se že menila. Po poroki jo bom pa že vedel navezati nase.«

»Prebrisan fant si!« ga je pohvalil Sršen. »Ženske so muhaste, zato jim

je težko priti do konca. Nikoli jim ne smeš pustiti preveč svobode, da ti ne zrasejo čez glavo...« ga je učil. Čuku to ni bilo novo, saj je podobnega mnenja bila večina vaških mož, zato je le priklimal. Končno je Sršen povedal, kar ga je najbolj težilo:

»Hotel sem vedeti, ali se boš boril ali pa vrgl puško v koruzo. Zdi se mi namreč, da ti bo Korenček delal precej zgage. Čeprav je potepuh, si je po svetu nabral tudi nekaj prebrisaniosti.«

Nato mu je Sršen razložil, kako je z orožniki hotel odstraniti Korenčkovega, pa mu ni uspelo. So pač takšni časi, da njegova beseda nima veljave, kot jo je imela včasih. Časi pa se bodo zopet spremenili. Takrat jim bo vračal, kakor zaslužijo. Anica pa je tako trmasta zaradi Korenčkovega. Tudi že vna, da se je vrnil.

»Pred takim »žaljarjem« pa ne bomo klonili,« se je razvnel Čuk. »Vi, najtrdnjši kmet v vasi, bi klonili pred hlapi, ali jaz, poklicni trgovec, ki se z denarjem upam kosati z najtrdnjšimi kmeti vse okolice? Revez bi rad na lahek način prišel do premoženja. Najprej bi prosil hčer, potem pa še grunt, ker ga sam nimam. Pamenet je ta Korenček, če bo našel norca, ki bi ga lahko prevaril. Na račun tujih žuljev bi rad živel, če bi oče Sršen bil tako neumni, da bi mu dali hčer in grunt.«

»Rečem ti, kot je učil Kristus,« je dejal Sršen in visoko dvignil desnico, da bi bolj poudaril svoje besede: »Kdor ima, tistemu se bo še dodalo, ker une dobro gospodariti! Zato moraš najprej sam imeti, če hočeš dobiti premoženo ženo.«

(Nadaljevanje sledi)